

Rollsättaren i fokus - En djupdykning i en rollsättares vardag

Rollsättning av ungdomar till en YLE serie

Emma Wikström

Examensarbete / Degree Thesis

Kulturproduentskap

2016

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Kulturproduentskap
Identifikationsnummer:	5697
Författare:	Emma Wikström
Arbetets namn:	Rollsättaren i fokus - En djupdykning i en rollsättares vardag Fallstudie: Rollsättning av ungdomar till en YLE serie
Handledare (Arcada)	Alf Hemming
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>Under våren 2015 fick jag möjligheten att delta i rollsättningsprocessen av ett historiskt äventyrsdrama producerat av YLE. Målet med castingen var att hitta två finlandssvenska ungdomar för att spela tv-seriens huvudroller. Under handledning av rollsättaren Minna Sorvoja gjorde jag en djupdykning i rollsättarens vardag, och fick uppleva allt från att söka nya talanger, arrangera provfilmningar till att regissera under själva provfilmningen. Detta arbete utgör en dokumentation av vår arbetsprocess som varade i ca. två månader. Jag undersöker hur man bör gå till väga för att rollsätta barn och vad som är viktigt att tänka på under de olika delmomenten. Jag lyfter fram problematik som man kan stöta på under provfilmningstillfällena, med fokus på rollsättning av barn och ungdomar. Arbetet behandlar även hur rollsättarens yrkesbild har förändrats i Finland under de senaste decennierna. Syftet är att skapa intresse för rollsättning som yrke och belysa hur en professionell rollsättare kan underlätta regissörens och producentens arbete i förproduktionsstadiet av en film eller en tv-serie. Arbetet och min slutsats baserar sig på egna erfarenheter av arbetsprocessen, relevant litteratur, artiklar och intervjuer med branscharbetare.</p>	
Nyckelord:	Casting , Rollsättning, Rollsättare, Tv-serie, Film, Barn & Ungdoms Casting
Sidantal:	33
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	28.7.2016

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Arts and Cultural Management
Identification number:	5697
Author:	Emma Wikström
Title:	Focusing on Casting Directors – An in depth look at a casting directors daily life Case study: casting of children for an YLE series
Supervisor (Arcada):	Alf Hemming
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>During spring of 2015 I was given the chance to participate in the casting process of a historical adventure drama produced by YLE. The goal of our assignment was to find two young Finnish-Swedes for the leadroles of the TV series. Under the guidance of casting director Minna Sorvoja, I dove into the day-to-day tasks of a casting director and experienced everything from searching for new talent, organizing casting sessions to directing the actors during the casting sessions.</p> <p>This thesis is a documentation of our two month long casting assignment. I have focused my reserach on the particulars of casting children and young adults, highlighting the difficulties one might come a cross while casting them. The thesis also gives an insight in to how the casting profession has evolved in Finland during the past few decades. My aim is to create more interest towards a casting directors profession and to bring light on how a professional casting director can facilitate a director's or producer's work in the pre-production stage of a film or a TV series. The conclusions I make are based on my personal experiences from the casting process, relevant literature, articles and interviews of industry professionals.</p>	
Keywords:	Casting, Casting director, Tv-series , Film, Children
Number of pages:	33
Language:	Swedish
Date of acceptance:	28.7.2016

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Kulttuurituotanto
Tunnistenumero:	5697
Tekijä:	Emma Wikström
Työn nimi:	Roolittaja keskipisteenä – Sukellus roolittajan jokapäiväiseen työelämään i - Tapaustutkimus: nuorten roolitus YLE sarjaan
Työn ohjaaja (Arcada):	Alf Hemming
Toimeksiantaja:	
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Keväällä 2015 sain mahdollisuuden osallistua Ylen historiallisen seikkailu draamasarjan roolitusprosessiin. Tavoite oli löytää kaksi suomenruotsalaista nuorta näyttelijää tv-sarjan päärooleihin. Roolittaja Minna Sorvojan ohjauksella pääsin perehtymään roolittajan arkeen, ja opin etsimään uusia kykyjä, järjestämään koekuvauksia sekä pääsin ohjaamaan itse koekuvaustilanteessa. Tämä opinnäytetyö toimii työpäiväkirjana roolitusprosessista joka kesti noin kaksi kuukautta. Työn tarkoitus on tutkia kuinka lapsia ja nuoria koekuvataan ja mitkä asiat ovat tärkeitä huomioida roolituksen eri osavaiheissa. Nostan esille keskeisiä ongelmia joita saattaa kohdata lasten ja nuorten roolituksen myötä. Käsittelen myös mites roolittajan ammattillinen maisema Suomessa on muuttunut viimeisten vuosikymmenten ajan. Tavoitteeni on luoda enemmän kiinnostusta roolittajan työtä kohtaan sekä osoittaa miten ammattiroolittaja pystyy edesauttamaan ohjaajaa sekä tuottajaa elokuvan tai tv-tuotannon esituotantovaiheessa. Opinnäytetyö perustuu omiin kokemuksiin roolitusilanteista, alan kirjallisuuteen, artikkeleista sekä alan ammatilaisten haastatteluista.</p>	
Avainsanat:	Casting, roolitus, roolittaja, televisiosarja, elokuva, lasten ja nuorten roolitus
Sivumäärä:	33
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	28.7.2016

INNEHÅLL / CONTENTS

1	Inledning.....	8
1.1	Syfte & Mål.....	9
1.2	Metod & Teori.....	10
1.3	Termer & Begrepp.....	11
2	Bakgrund.....	13
2.1	Minna Sorvoja.....	13
2.2	Uppdraget.....	14
2.3	Uppdragets utmaningar.....	15
2.4	Förproduktion.....	16
2.5	Det första casting tillfället.....	17
2.6	Callback.....	17
2.7	Det slutgiltiga valet valet och skådespelare & efterarbete.....	18
3	Casting.....	20
3.1	Casting av barn.....	20
3.2	Rollsättaren och regissören.....	22
3.3	Rollsättaren och produktionen.....	23
3.4	Rollsättaren och agenten.....	24
4	Resultat & Diskussion.....	26
4.1	Slutord.....	29
	Källor / References.....	30
	Bilagor / Appendices.....	32

Figurer / Figures

Figur 1. Casting tidslinje – Heroes of the Baltic Sea.....	18
Figur 2. Oliver Österberg som “unga Axel” i Heroes of the Baltic Sea Fotograf Ville Toimi YLE 2015.....	19
Figur 3. Christian Arnold som “äldre Axel” i Heroes of the Baltic Sea Fotograf Ville Toimi YLE 2015.....	19

“The "CD" remains as a liaison between director, actors and their agents/managers and the studio/network to get the characters in the script cast

“At some point, you’ll most likely work with a Casting Director on your films, and if you have a chance to do so early in your career, I say jump on it. The access to talent a Casting Director can provide, plus guidance through auditions, offers and contracts, greatly increases your odds of finding that right match“.

Kim Garland | March 5, 2014

1 INLEDNING

Man brukar säga att 90 % av orsakerna till en lyckad film beror på castingen. Det anses att ifall en film är väl rollsatt, enligt regissörens vision, blir den direkt mera realistisk och autentisk. Förvånansvärt nog så finns det flera regissörer som inte lägger så mycket vikt på rollsättning utan ser det som vilken annan förproduktionell uppgift som helst. (Kroll 26.6 2014) Inom filmbranschen är det ett känt faktum att rollsättarnas arbete ofta går förbi obemärkt. Ingen har någonsin blivit belönad med en Oscarstatyett för bäst casting, medan personer som ansvarar för kostym, scenografi, musik, specialeffekter och allt där emellan hedras för sina fina insatser.

Under mina fem senaste år inom tv-, film- och reklambranschen, dels som bokare vid en modellagentur, dels som assistent på en skådespelaragentur, har jag fått åskåda diverse rollsättares arbete på närdistans. Det är med ytterst stor respekt jag ser på rollsättning som yrke, och allt som där hör till. Att se rollsättare som strävar till att upptäcka nya talanger och föra samman begåvade, dynamiska och ibland överraskande ensembler, är alltid en fröjd. Rollsättning som yrke är inget som man direkt kan utbilda sig till, vare sig i Finland eller internationellt, utan något som man med tiden jobbar sig fram till inom branschen. "Den bästa vägen in i casting branschen, även om det nödvändigtvis inte är den enda vägen, är genom en jobbpraktik. Tiden man spenderar som praktikant är värdefull men ansträngande." (Gillspie 2003 s. 385) Förutom att ha en djup förståelse för skådespeleri, och allmän människosyn, bör rollsättaren behärska typiska producentkunskaper som t. ex koordination, problemlösning och networking. Som kulturproducentstuderande med ett genuint intresse för rollsättning var det med stor glädje som jag under våren 2015 tog emot ett erbjudande att assistera den Helsingforsbaserade rollsättaren Minna Sorvoja i hennes projekt att rollsätta två huvudroller i en fiktiv tv-dramaserie för Yle. Detta examensarbete behandlar den ca. två månader långa rollsättningsprocessen som vi i samarbete med regissören av serien utförde.

Eftersom vi var ute efter två svenskspråkiga ungdomar, och jag var den enda i teamet med svenska som första språk så visste jag från början att jag skulle få ett stort ansvar under själva castingtillfällena. Såväl i form av regi och kommunikation med barnen som både för- och efterhandskorrespondens med ungdomarna och deras föräldrar. Allt under handledning av Minna Sorvoja. För att förbereda mig inför processen intervjuade jag

Minna både under och efter castingprocessen, i syfte att förstå mina egna arbetsuppgifter och för att få en djupare insyn i hennes vardag som rollsättare i Finland.

1.1 Syfte och mål

Syftet med detta arbete är att undersöka hur man skall gå till väga för att rollsätta barn och ungdomar till en film eller tv-serie i Finland. Vad är viktigt att tänka på innan, under och efter casting processen? Jag är även intresserad av att veta hur en professionell rollsättare kan underlätta regissörens och producentens arbete i förproduktionsstadiet av en film eller en tv-serie. Detta är ett intressant ämnet som har fått oförtjänt lite plats i tidigare studier inom tv-och filmproduktion.

Som case kommer jag beskriva tv-serien *The Heroes of the Baltic Sea's* castingprocess som rollsättaren Minna Sorvoja och jag genomförde under våren 2015. Jag kommer beskriva hela rollsättningsprocessen från att ha fått uppdraget fram till det slutgiltiga valet av skådespelare. Målet med arbetet är att genom egna observationer och intervjuer belysa vikten av att samarbeta med sakkunniga rollsättare. Speciellt då det handlar om att tillsätta barnroller. Jag är intresserad av casting som ett allmänt fenomen men på grund av att caset jag använder mig av är barnrelaterat kommer barnrollsättning stå i fokus i detta arbete. Dessutom är jag intresserad av hur castingbranschen förändrats i Finland under de senaste årtionden och hur den eventuellt kommer att utvecklas i framtiden. Målet med mitt arbete är att folk ska få en bättre förståelse för castingprocessen, eftersom det är en så viktig del av film- och tv-produktion. Min förhoppning är att det här arbetet skall vara till nytta för folk som är intresserade av att använda sig av en casting director men är osäkra på vad det kan tillföra en tv- eller filmproduktion. Jag hoppas också att mitt arbete skall vara till nytta för kulturproducent- samt film- och tv-studerande som är intresserade av castingprocessen.

1.2 Metod och Teori

Jag använder mig av en kvalitativ metod i form av intervjuer av min arbetsgivare, rollsättaren Minna Sorvoja, som gjorts både före och efter vårt rollsättningsuppdrag. Dessutom intervjuar jag Laura Munsterhjelm, en finsk skådespelaragent med över 20 års erfarenhet av samarbete med rollsättare, både nationellt och internationellt.

I mina intervjuer använder jag mig av öppna snarare än slutna frågor för att inte styra svaren hos mina intervjuobjekt. (Ekholm & Fransson, 1979 s. 61) I mina intervjuer med Sorvoja har jag strävat efter att få så uttömmande svar som möjligt för att i detalj förstå hur hon arbetar, dels för att själv känna mig självsäker under provfilmningarna och dels för att på bästa möjliga sätt kunna besvara frågeställningarna i denna uppsats. Jag utför en empiriska studie, om rollsättningsprocessen med fokus på barnrollsättning, på basen av personliga erfarenheter, observationer och intervjuer med sakkunniga inom branschen. Denna datainsamling utmynnar i en analys, där jag strävar till att besvara min studies frågeställningar. (Se kapitel 1.1) Jag relaterar de slutsatser jag når i min analys till tidigare litteratur i form av diverse handböcker inom casting, samt webbartiklar. Detta för att sätta mitt arbete i ett professionellt sammanhang. Dock bör det nämnas att största delen av litteraturen inom ämnet utgör engelskspråkiga handböcker skrivna av rollsättare med provfilmningstips till skådespelaren, något som inte direkt är relevant i min studie.

1.3 Termer & Begrepp

- Casting - är en term som beskriver processen av att hitta den bästa möjliga skådespelaren till roller i kort eller långfilm, tv-serier eller teaterproduktioner. (Schell 2010 s. 17)
- Open Casting call - ett tillfälle då rollsättaren annonserat om en tid och plats för en provfilmning dit alla skådespelare är välkomna att provfilma utan att i förväg ha behövt boka ett specifikt möte. (Schnell 2010 s.18)
- Callback - tillfället då rollsättaren provfilmade en första runda av skådespelare av vilka hen på nytt vill provfilma ett fåtal skådespelare som verkligen känns rätt för rollen. Det är inte ovanligt att en skådespelare hamnar att delta i flera olika callbacks för att få en roll. (Schnell 2010 s.20)
- Screentest - ett mer djupgående castingtillfälle då skådespelaren gått igenom första och kanske ett andra castingtillfälle och sedan får chansen att spela in en scen tillsammans med en potentiell motspelare. Under en screentest kan skådespelaren bli sminkad och klädd inför rollen så att producenterna, regissören och rollsättaren kan få ett tydligt grepp om hur skådespelaren verkligen skulle se ut i rollen. Screentests görs sällan i Norden men är ett vanligt fenomen inom Hollywoodproduktioner. (Munsterhjelm 2016)
- Casting Director - är huvudrollsättaren som leder och ansvarar för castingprocessen. Casting Directorn samarbetar tätt med regissören och är "spindeln i nätet" och sköter förbindelsen mellan regissörer, producenter, skådespelare och agenter. (Sorvoja 2016)
- Synopsis - en kortare sammanfattning på handlingen i en novell, film, pjäs eller tv-serie. sänds ut till skådespelare i samband med provfilmningen. (Sorvoja 2016)

- Location manager - en person som ansvarar för sökandet och de praktiska arrangemangen vid inspelningsplatsen. Inom teatervärlden är den motsvarande titeln incipient.
- Agent – En agent representerar skådespelare och strävar aktivt till att skapa nya jobbmöjligheter till sina klienter. (Munsterhjem 2016)
- THOBS - I detta arbete kommer jag att använda förkortningen THOBS för tv-serien The Heroes of the Baltic Sea, vars castingprocess arbetet handlar om.

2 BAKGRUND

2.1 Minna Sorvoja

Minna Sorvoja har jobbat med rollsättning i närmare 26 år. Eftersom det varken finns casting utbildning i Finland eller utomlands blev Sorvoja rollsättare via praktiska erfarenheter snarare än genom en specifik utbildning. Hon utexaminerades till klädesdesigner år 1990 och fick därefter jobb som inspelningskoordinator vid produktionsbolaget Elohopea-Filmi Oy. Där ansvarade hon för allt från kostym, rekvisita, casting, catering & coordination till annat som ingår i planering av inspelningar. Det var genom detta jobb som Minnas intresse för casting växte och kostym och kläddesign hamnade i bakgrunden. Andelen castingjobb har under åren vuxit och i dagsläget jobbar Minna till ca. 85% med casting. Resten av tiden går till kostym, samt till jobb som stillbildsstylist med fokus på trädgårds- och barnfotograferingar. Företaget Filmona, där Minna jobbar, grundades år 1993 av Minnas man Heikki Ukkonen, som även jobbar inom film- och tv produktion, med fokus på location managing. År 1994 anslöt sig Minna till Filmona som då utvidgade sin verksamhet med casting och arrangemang kring inspelningar. I början bestod Minnas kundkrets till största delen av reklamfilmsproduktioner som sökte skådespelare till kommersiella uppdrag och det är först under de senaste tio åren som hon huvudsakligen jobbat med rollsättning av film- och tv-produktioner. Enligt Minna var det tidigare vanligt att regissören själv provfilmade skådespelare till sina produktioner, möjligen med hjälp av en scripta eller regiassistent, men under de senaste åren märks det att inhemska produktioner har börjat satsa mera på rollsättning och allt oftare anställer en utomstående rollsättare för att utföra castingen.

För tjugo år sedan var det ingen i Finland som ägnade sig åt casting på heltid utan det fanns precis som Minna, personer som ägnade sig åt casting, men även ansvarade för mycket annat kring inspelningar. Nämnvärda personer som ägnat sig åt casting var t. ex Nadja Pyykkö (f.1946 d.2007), som är känd för sin mångsidiga karriär inom den finska tv- och filmbranschen med fokus på casting. Som regiassistent vann hon även en special-Jussi år 1996 för sina prestationer. (Laitinen)

De stora barn- och ungdomscastingarna hör till Sorvojas favoritprojekt, då man oftast träffar många nya okända ansikten och "det känns som man verkligen letat under varje

sten och stubbe”. Bland de mest minnesvärda projekt Minna jobbat med nämner hon *Game Over* 2005, regi Pekka Lehto “en film till vilken vi hittade flera okända ungdomar som senare gått vidare till att bli kända och etablerade skådespelare”, Reino Nordin, Joonas Saartamo & Jarkko Niemi för att nämna några. Sorvoja nämner även *He Ovat Paenneet*, regi Jukka-Pekka Valkeapää, som vann en Jussi för bästa film år 2015. (Jussit 2015) Minna rollsatte huvudrollerna Teppo Manner och Roosa Söderholm, som båda, under tiden, var okända för den breda publiken. Minna beskrev glädjen av att rollsätta t. ex just Roosa Söderholm som året därefter lyckades komma in på teaterhögskolan, något som enligt Minna kändes som en triumf och samtidigt som en bekräftelse på att de verkligen valt rätt.

2.2 Uppdraget

Under våren 2015 fick jag följa med och assistera i rollsättningsprocessen av den historiska äventyrsserien *The Heroes of the Baltic Sea* en YLE producerad tv-serie regisserad av AJ Annila och producerad av Riikka Takila. Serien utspelar sig på 1400-talet i Raseborg och på Gotland och spelades in både i Finland, Estland, Sverige och Tyskland. Dels handlar det om en drama serie med sex stycken 30 minuter långa avsnitt, som spelades in under hösten 2015, och dels om en realitydel, som spelas in under sommaren 2016.

YLE anlidade Minna Sorvoja för att rollsätta två huvudroller som skulle bestå av två finslandssvenska pojkar. En av pojkarna skulle vara ca. 12 år och den andra ca. 17 år. Pojkarna skulle likna varandra då de i serien skulle spela samma person med ca. fem års åldersskillnad.

Det slutgiltiga valet av skådespelarna till drama delen gjordes av AJ Annila, med hjälp av Sorvoja. Personligen agerade jag assistent till Sorvoja i förberedelsestadiet, under själva provfilmningarna och under efterarbetet.

2.3 Uppdragets utmaningar

För att förstå rollsättningsprocessen för THOBS är det viktigt att vara medveten om de särskilda utmaningar som castingen medförde. Kriterierna för rollerna var mycket specifika. Eftersom serien är svenskspråkig och riktas till den skandinaviska marknaden, men största delen av serien spelades in i Finland gjordes ett medvetet beslut att söka svensktalande ungdomar från Finland. Dessutom skulle huvudrollerna spela en finlandssvensk adelspojke så för att vara berättelsen trogen låg det i vårt intresse att försöka hitta ungdomar med en finlandssvensk dialekt.

Hade dialekten inte betytt så mycket hade rollsättningsmöjligheterna varit mycket bredare då man kunnat göra en utförlig castingprocess i Sverige och kunnat ha betydligt större valmöjligheter av ungdomar. Ytterligare utmaningar i rollsättningsprocessen var att båda pojkarna skulle vara atletiska av sig. Serien är ett actionfyllt äventyrsdrama med mycket fysiskt skådespel där den unga pojken skulle ha krävande scener där han simmar och den äldre pojken skulle behärska både ridning och fäktning.

Då man rollsätter professionella skådespelare till tv- och filmproduktioner så händer det ofta att en skådespelare får lära sig helt nya färdigheter inför en inspelning. (Sorvoja 2016) I dessa fall har man oftast tid, budget och kanske en viss kännedom om hur skådespelaren presterat i tidigare produktioner.

Då man rollsätter amatörskådespelare och i detta fall barn och ungdomar så är det väldigt viktigt att från början välja personer som redan har någon slags förhållande till sporter i diverse sporter. Det är redan en utmaning att skådespela om man aldrig tidigare gjort det, och skulle man då kräva att pojkarna lärde sig att simma, rida och fäktas därtill så vore risken stor att man måste göra rollsättning på nytt. Utgångspunkten var alltså att hitta två pojkar som talade finlandssvenska, var atletiskt begåvade och helst hade goda förkunskaper i simning och/eller fäktning och ridning. Förutom ålder, språk, atleticitet var det viktigt att hitta två karismatiska ungdomar som liknade varandra. Drömmen var att hitta två bröder i rätta åldrar som till följd av sitt släktskap skulle vara mycket lika varandra till sitt yttre.

Förutom att ungdomarna skulle likna varandra var målet att hitta pojkar med konventionellt attraktiva drag, som kunde bära upp serien och som åskådarmålgruppen, barn och ungdomar, både skulle kunna relatera- och se upp till.

2.4 Förproduktionen

Det första steget då en rollsättare bestämmer sig för att ta sig an ett nytt projekt brukar vara ett möte mellan rollsättaren och regissören som går ut på att diskutera visionen kring karaktärerna i manuset. (Sorvoja 2016) Det är viktigt att en rollsättare är väl påläst på manuset så att det är så lätt som möjligt för hen att förstå nyanserna kring regissörens eventuella vision. Ibland händer det att regissören inte har så starka åsikter eller förutsedda meningar om karaktärerna och det är speciellt i dessa fall som rollsättaren kan komma med egna kreativa ideér och förslag till rollerna. (Sorvoja 2016)

Även detta projekt började med ett möte mellan Minna Sorvoja och regissören och producenten i början av mars 2015. Efter det första mötet fick Minna grönt ljus till att anställa mig som assistent till projektet. Det första jag personligen fick göra var att läsa manuset till THOBS, vilket jag gjorde i två omgångar för att skapa en så detaljerad bild av berättelsen som möjligt. Minnas och mitt första möte gick ut på att bolla kring karaktärerna, och de färdigheter som krävdes av ungdomarna. Vi började även kartlägga alla tänkvärda forum där man kunde hitta ungdomar med de specifika färdigheter som krävdes.

Att skådespelarna skulle vara svensktalande gjorde att vi fick fundera ut noggrant hur den önskade målgruppen skulle nås. Hade skådespelarna varit finskspråkiga hade möjligheterna varit mycket större men svenskspråkigheten gjorde att sökningen blev väldigt nischad. Förutom att leta via uppenbara kanaler som t.ex. Tölö Specialiseringsgymnasium, Kallion ilmaisutaiteenlukio, Helsingfors Steinerskola och vanliga högstadier och gymnasier i Nyland, sökte vi oss även till diverse amatörteatergrupper för ungdomar runt omkring i Svenskfinland. Vi bestämde oss också för att kontakta fäktningskolor, cirkuskolor, ridskolor & parkour sällskap.

Efter kartläggningen skrev vi tillsammans en annons som kort och koncist innehöll all väsentlig information som behövdes för att ansöka till castingen. Därefter började vi med att kontakta alla aktuella instanser och be dem sprida annonsen via sina interna nätverk, anslagstavlor och sociala medier, etc. Vi fick en positiv respons av en stor del av dem vi kontaktade och många var villiga att sprida annonsen. Personligen delade vi även annonserna via Facebook & Castbook.

2.5 Det första casting tillfället

Av ett hundratal sökande bad vi ca. 30 ungdomar att komma in till det första provfilmningen. Det var främst på basen av tidigare erfarenheter av skådespeleri, speci-alkunskaper och att man utseendemässigt liknade någon av de yngre eller äldre pojkarna som vi gjorde våra första val. Vi hade skickat förberedande mail till alla de utvalda där vi gav så specifika och uttömmande instruktioner som möjligt. Allt för att barnen skulle komma väl förberedda till castingen, och att vi skulle spara så mycket tid som möjligt under själva provfilmningen.

Den första omgången av castingen pågick i tre dagar, 23.3.-25.3. Vi hade bokat in ungdomar med 30 minuters mellanrum, eftersom vi beräknade att det behövdes ca. 20 minuter för varje pojke med en extra 10 minuters marginal ifall någon råkade komma sent eller behövde lite mera tid. Det vi gjorde under castingen var att ta bilder på de sökande, låta dem göra en kort introduktion där de nämnde namn, ålder, tidigare erfarenhet av uppträdande, sport intressen & längd och till slut provfilmade vi scenen som ungdomarna fått förbereda.

2.6 Callback

Callbacken ägde rum den 29.4.2015 och av de 30 som provfilmades valdes sex unga och fem äldre killar för att provfilma på nytt i YLE's studio i Böle.

Av de elva som gick vidare hade alla en eller flera som de utseendemässigt liknade.

Vid studiotillfället hade YLE en egen kameraansvarig som filmade in alla provfilmningar. De unga fick öva in en ny scen som hade en ny dialog och var mera fysisk. De skulle t. ex hoppa upp på en stor låda och utföra ett stridsrop mot kameran, som ett bra trick för att testa ungdomarnas timing och rytm.

På eftermiddagen började castingen för de äldre pojkarna. Till det tillfället fick regisören hjälp av fäktningskoreografen Oula Kitti som skulle testa pojkarnas fäktningsfärdigheter och koordinationsförmåga. De äldre pojkarna hade på förhand fått ett videoklipp med en grundläggande fäktningskoreografi som de skulle memorera till callbacken. Med hjälp av en professionell koreograf på plats kunde man lätt avgöra vilka av pojkar-

na hade sinne för koordination var naturligt begåvade och hade potential att snabbt lära sig, även om de inte hade någon tidigare erfarenhet av fäktning. Vi testade även samma scen som under första provfilmningen, men denna gång filmades pojkarna i närbild och briefen var “intimt och smått”. Det var en kärleksfull scen där pojkarna testades i sin förmåga att visa en mera känslig sida av sig själv.

2.7 Det slutgiltiga valet av skådespelare & efterarbete

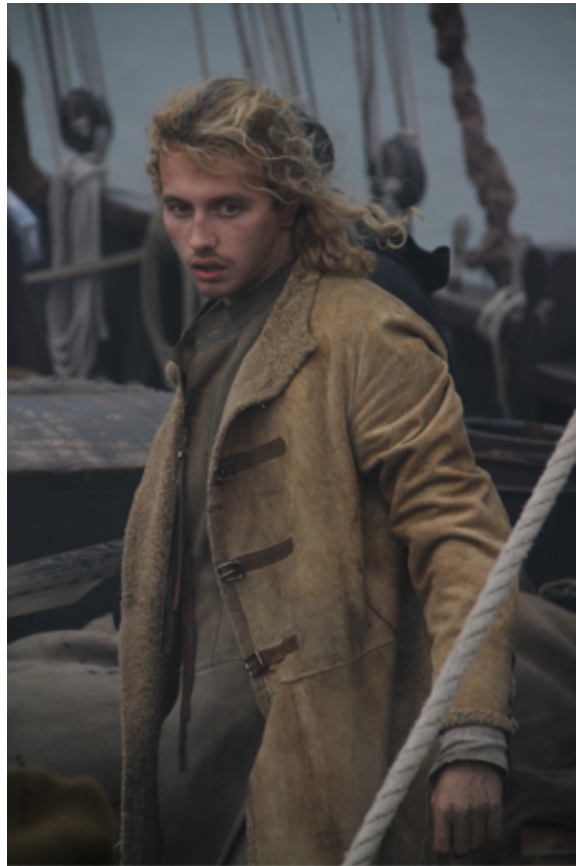
Det fanns två starka kandidater bland de äldre pojkarna och två bland de unga. I slutskedet var det regissören AJ Annila som hade en klar vision om vilka ungdomar som skulle få rollerna. När det slutgiltiga beslutet tagits bestod efterarbetet av att meddela och ge besked till resten av ansökande att de inte fått rollen. Efter att valet av de slutgiltiga skådespelarna gjorts är det i regel, i Finland, produktionen som fortsätter att upprätthålla kontakten med skådespelaren gällande produktionsinformation, inspelningsschema, avtal etc (Sorvoja 2016).

Figur 1: Casting tidslinje – Heroes of The Baltic Sea

*Figur 2. Oliver Österberg som "unga Axel" i Heroes of The Baltic Sea.
Fotograf Ville Toimi YLE 2015*

*Figur 3. Christian Arnold som "äldre Axel" i Heroes of The Baltic Sea.
Fotograf Ville Toimi YLE 2015*

3. CASTING

I följande kapitel behandlar jag rollsättarens vardag med fokus på barncasting, rollsättarens relation till regissören, produktionen och agenten. Kapitlet bygger på intervjuer av rollsättaren Minna Sorvoja som utfört casting i 26 år samt Laura Munsterhjelm som är en finsk skådespelaragent och drivit agenturen Actors in Scandinavia i över 20 år.

3.1 Casting av barn

Då barn och ungdomar oftast inte har någon skolning eller tidigare erfarenhet av skådespeleri så händer det ofta att provfilmningen blir deras första kontakt med film- eller tv-branschen. Därför menar Minna att det viktigaste under provfilmningens gång är att man är mjuk, trevlig och agerar på barnens villkor. "Självklart måste man vara bestämd och våga styra provfilmningen, men i slutändan får man bara hoppas att barnet själv är mottagligt och motiverad och har kommit på plats av egen vilja och inte på grund av att t. ex dess föräldrar önskar att de blir skådespelare." (Sorvoja 2016) "Det finns många saker en skådespelare inte har kontroll över i casting processen men en sak de alltid har kontroll över är sin egen attityd. Att vara ihärdig, positiv och att ha en professionell attityd utgör åtminstone 50 % av jobbet." (Bishop s.9 2009) Processen att rollsätta barn och vuxna skiljer sig på flera sätt men den största skillnaden enligt Sorvoja är att man inte kan förvänta sig något färdigt av barn utan man bör alltid vara förberedd att jobba mycket tillsammans med dem för att få dem att förstå vad man är ute efter.

Till en utbildad vuxen skådespelare kan man skicka en scen och de övar oftast in texten och funderar troligen även över utformningen av karaktären, medan man aldrig vet vad man får då barn bjuds in för att provfilma. Det är därför så vanligt att man bjuder in flera tiotals, ibland t.o.m hundratals, barn för att sälla fram de bästa kandidaterna. "Barn kan vara ganska vilda och oförutsebara, men de lär sig via processen och genom repetition, och t. ex vissa regler som gäller då man skådespelar framför kameran, som är självklara för vuxna, måste noggrant genomgåas med barn. De måste guidas mycket mera än vuxna, steg för steg, i vänlig men målmedveten anda, något som kan vara väldigt

utmattande” menar Sorvoja. En annan aspekt som skiljer sig i casting av barn gentemot vuxna är att barnen oftast kommer till provfilmningen i sällskap med en förälder eller målsman. “Många föräldrar är ibland lite väl stödjande och entusiastiska, men under själva provfilmningen ber jag oftast, i vänlig anda förstås, att föräldrarna inte ser på då barnen provfilmas då de lätt distraheras och ofta blickar tillbaka på sina föräldrar med frågande och osäkra miner som signalerar ’kan jag göra så här?’ eller så kan barnen rentav bli störda eller irriterade på sina föräldrars närvaro.” Enligt Minna kan vissa barn säga själva rakt ut till sina föräldrar att inte se på, men de flesta föräldrarna ber hon personligen att vänta utanför. “Man får oftast bättre kontakt med barnen då man är ensam, eller som under HOTBS castingen då vi var två, som var de enda i rummet med barnet. Barnet koncentrerar sig då bättre, får arbetsro och lägger fokus på rollsättarens regi och behöver inte fundera över vad föräldrarna tänker eller säger.” Att provfilmningen förblir en positiv upplevelse för den som deltar, både barn och vuxna, är för Minna en viktig del av processen. “Det gäller alla som kommer till en provfilmning, att det förblir en fin upplevelse, så att de vill komma tillbaka, att de känner sig säkra, och jag anser att just den där känslan av säkerhet är det allra viktigaste. Att det är roligt och samtidigt känns säkert. Jag tänker alltid att den som provfilmas inte får känna sig ensam, utan att vi gör allt tillsammans. Så det vi skapar, är en gemensam produkt, och inte så att jag bara står bakom kameran och trycker på en knapp, och personen framför kameran gör sin egen grej, utan att vi arbetar tillsammans för att nå ett resultat som vi båda känner oss nöjda med.” Minna poängterar att de provfilmningar hon skickar vidare även är hennes jobbprov så desto mer hon lyckas få ut av den provfilmade, desto bättre. Både för henne och den som provfilmas.

Att lyckas skapa en trevlig atmosfär där den provfilmade känner sig avslappnad är enligt Minna jätteviktigt. “Jag tror inte på att man får det bästa ut av en människa som är nervös och stressad. Ser jag att någon är jätte nervös, så försöker jag lugna ner personen, småprata, kanske ge den ett glas vatten och en klapp på axeln och testa att filma in en ny tagning, jag strävar till att alltid ha tid göra en omtagning ifall det behövs.”

3.2 Rollsättaren & regissören

För att en castingprocess ska ske så smärtfritt som möjligt bör relationen mellan rollsättaren och regissören präglas av öppenhet och tillit. (Sorvoja 2016) Man ska känna att ordet är fritt och kunna föra en ärlig och öppen diskussion kring manuset och karaktärerna. Minna Sorvoja poängterar vikten av att våga komma med egna synpunkter och ibland föreslå lite okonventionella eller kanske t.o.m lite galna idéer som regissören inte funderat över tidigare. "Allt som oftast ger det mervärde till produktionen" menar Minna. Även om rollsättarens förslag inte skulle få rollen och regissören bestämmer sig för att gå vidare med sin ursprungliga tanke, så har hen ändå fått se andra möjliga skådespelare som ofta förstärker tanken om att man gjort rätt val.

Å andra sidan kan de nya skådespelare som regissören introduceras till få roller i hens framtida produktioner. Man ger helt enkelt nya okända skådespelare en värdefull chans att visa vad de går för så att regissören får bekanta sig och lära känna dem. "Skådespelarna lämnar ju alltid någon slags minnesbild av sig själva. Dessa ungdomar är ju framtidens stjärnor." (Sorvoja 2016)

Då en utomstående rollsättare anlitas menar Minna att man med största sannolikhet får ett bredare perspektiv på hur produktionen i fråga skulle kunna rollsättas samtidigt som regissören sparar enormt mycket tid och energi genom att inte själv organisera castingen. Produktioner där man är tvungen att plöja igenom stora mängder människor, något som ofta sker just då barn rollsätts, kan vara väldigt tunga för en regissör och då är det en stor fördel att kunna vända sig till en rollsättare som har färdiga arkiv på möjliga roll kandidater. Regissören behöver därmed nödvändigtvis inte vara med under hela casting processen utan kan fokusera sig på övrigt förproduktionellt arbete.

Speciellt efter callbacks kan det vara väldigt bra för en regissör att få bolla idéer tillsammans med rollsättaren. Under callbacks brukar rollsättaren hålla sig i bakgrunden och agera mera som en informatör eller en slags värd som håller i trådarna, medan regissören fokuserar sig på att lära känna och arbeta tillsammans med skådespelarna. (Sorvoja 2016) Rollsättarens distans till provfilmningen ger denne ett unikt utomstående perspektiv på skådespelarnas prestationer, något som i efterhand kan medföra värdefulla insikter till regissörens slutgiltiga val av skådespelare. Den amerikanske rollsättaren

Brette Goldstein beskriver relationen mellan rollsättare och regissör på följande sätt; “Jag tror att en casting director bör vara en person som både producenten och regissören litar på och gillar att jobba med. Detta är inte raketvetenskap, du bör verkligen gilla din casting director och älska processen med dem. En casting director bör reagera positivt till materialet så de verkligen kan pitcha till ditt manus och förverkliga din vision.” Goldstein fortsätter med att hävda “casting är 99% av en films framgång. Vårt jobb är att göra filmskaparens liv enkelt. Det kan vara en överväldigande och utmattande process utan en kreativ värd i teamet. Det är vårt jobb att få till det rätt så att filmen verkligen blir fantastisk.” (Kim Garland 5.3. 2014)

3.3 Rollsättaren och produktionen

Minna Sorvoja anser att rollsättarens uppgift till en viss del handlar om sprida ett gott ord och att “puffa” produktionen. Som en utomstående person som har kontakt med en stor mängd skådespelare och andra folk inom branschen så är det viktigt att man sprider ett positivt budskap om produktionen. Ett gott rykte är något som alla produktioner behöver.

Tidigare hände det att produktionsbolagen använde sig av praktikanter för att utföra rollsättningen, något som Minna motsätter sig starkt till. “Tidigare var det en trend att be någon praktikant på produktionsbolaget att ha hand om rollsättningen, en idé jag inte alls köper. Det händer att praktikanter gör mera skada än nytta om de ges för mycket ansvar.” Enligt Sorvoja handlar det inte endast om hur man betar sig i själva casting rummet utan även hur man kontaktar skådespelare, föräldrar till barn eller andra människor inom branschen. “Jag anser att rollsättaren säljer produktionen utåt, så den första bilden man ger ut bör vara professionell och klar & tydlig då det på sätt och vis är framtid PR för projektet och hela produktionsbolaget. Det är ett stort ansvar så man måste alltid prestera på bästa möjliga sätt.”

3.4 Rollsättaren och agenten

Laura Munsterhjelm är en finsk skådespelaragent som drivit agenturen Actors in Scandinavia i över 20 år. Hon har en bakgrund inom modellbranschen, och var med och grundade den finska modellagenturen Modelboom år 1990. I mitten av nittiotalet övergick hon till att representera en handfull unga finska skådespelare och har med åren utvidgat sin verksamhet, till att i dagens läge representera över nittio skandinaviska skådespelare inklusive flera av nordens främsta och internationellt sätt mest framgångsrika skådespelare som t. ex Alicia Vikander, Rebecca Fergusson, Fares Fares, Lena Endre, Laura Birn och Peter Franzén. Som skådespelaragent har Laura haft ett unikt läge att följa rollsättningsbranschen både i Finland och internationellt.

“Det var inte vanligt att använda casting directors när jag började inom branschen, egentligen fanns det nog inga i Finland då jag kom in i branschen.” Hon fortsätter med att nämna Nadja Pyykkö. “Nadja var den enda som delvis höll på med rollsättning, tillsammans med vissa regissörer, men till största delen var det regissörerna själva som funderade ut vem som passade till vilken roll, ringde upp dem och erbjöd rollerna direkt. Jag kommer inte ihåg att det skulle ha funnits så utvecklade provfilmningar på den tiden heller. Alla kände alla, och så agerade man lite på kompisbasis, vem som nu passade för vilken roll.” Laura fortsätter med att nämna Sorvoja “Men så i mitten på nittiotalet kom Minna Sorvoja in i bilden och lite senare år 1997 även Pia Pesonen och Tuutsa Huuhka vid Roolituspalvelu, och en del enskilda personer som skötte rollsättning internt för produktionsbolagen. Nuförtiden rollsätts de flesta filmer och serier med hjälp av en rollsättare men det finns ju undantag.” Munsterhjelm fortsätter med att påpeka “Då regissören skrivit manuset själv så händer det att hen funderar över rollsättningen redan i manuskedet, och skriver rollerna till specifika skådespelare, och då blir det ju ingen desto mer avancerad rollsättningsprocess. Men i allmänhet har branschen blivit mera professionell, och man har börjat acceptera rollsättning som ett yrke, med ett helt eget kompetensområde, och så finns det nuförtiden så mycket mera skådespelare och många som utbildat sig utomlands, som man inte skulle bli introducerad till utan professionella rollsättare.”

Laura Munsterhjelm har alltid strävat till att försöka öppna dörrar för nordiska skådespelare till den internationella marknaden, och under de senaste fem åren har

hennes outtröttliga arbete burit frukt med tiotals skådespelare som fått roller i internationella filmer och tv-serier. Laura har under åren skapat ett omfattande kontaktnät av internationella rollsättare, agenter, producenter och regissörer.

Hon beskriver skillnaden mellan rollsättning utomlands och i Finland med att det finns så otroligt mycket mera skådespelare, så någon måste utföra förarbetet. Någon måste göra ett urval och det är casting directorn. "Man kan ju inte föreslå 3000 skådespelare för samma roll utan man kan kanske föreslå 30. Om man inte hittar någon från den mängden så kan man leta vidare efter flera alternativ. Men om det inte fanns A) agenter och B) rollsättare så skulle de stackars regissörerna drunkna i email. Det skulle vara en katastrof ifall folk skulle kontakta och föreslå sig själva till en roll." Angående själva provfilmningstillfället förklarar Laura att man i Europa och speciellt i norden är ganska skådespelarorienterade, så t. ex i Finland brukar det vara lättare att få mera tid med rollsättarna, "de tar sig oftast lite extra tid att lära känna skådespelarna vid en provfilmning, kanske dricka lite kaffe och småprata med dem, men det beror på att branschen här är så mycket mindre och det finns större möjligheter till att ta sig tid. I USA kan det vara jätte tufft, ifall du t. ex deltar i en open casting call bland 500 som söker samma roll så är det bara in och ut hos rollsättaren, du får högst ett par minuter tid att göra din scen, max två gånger. En sån attityd till rollsättning har vi som tur inte här i Skandinavien." Munsterhjelm fortsätter att påpeka att det också beror på vem du är och i vilket skede av rollsättningsprocessen du befinner dig i. "Om du är i slutskedet och en av fem som provar till en roll så då får du ju mycket mera tid och möjligheter att bearbeta scenerna. I Hollywood filmer är det vanligt att de två till tre bästa kandidaterna för en huvudroll går vidare till en screentest där de provfilmas med både smink, hår, kostym och motspelare för att få en så tydlig bild på hur de skulle se ut i rollen som möjligt."

Andra skillnader utomlands är också att man som rollsättare i t. ex England och USA fortsätter att ha kontakt med skådespelaren och i de flesta fallen agenten, ända tills skådespelaren undertecknat avtalet för att delta i produktionen, och ofta även efter det. Därmed är det rollsättaren som är mellanhanden mellan agenten och producenten när det gäller avtalsförhandling. I norden förhandlar skådespelaren eller agenten direkt med producenten, och rollsättaren blandar sig inte i avtalsförhandlingar.

4. RESULTAT OCH DISKUSSION

Den centrala problematiken i denna casting process var helt klart språkfrågan. Att jag fick chansen att delta i projektet var just pågrund av språkbarriären mellan finsk- och svenskspråkiga. Då ingen i kärnteamet, vare sig regissören, rollsättaren eller producenten talade svenska som första språk var det nödvändigt att anställa en tolk som kunde hantera all kommunikation och regi som krävdes på svenska.

Jag finner det intressant att YLE som en statlig instans, väljer att producera en svenskspråkig serie men anställer ett helt finskspråkigt team för att utföra arbetet. Under själva casting processen var det jag som var ansvarig för att allt skriftlig material som t. ex annonser och produktions information, samt kommunikation med ungdomarna och deras föräldrar innan, under och efter castingen skedde på korrekt svenska. Under själva inspelningarna skedde kommunikationen dels på engelska dels med hjälp av en tolk, på svenska.

Även om slutprodukten blev lyckad, så kan det ha sett annorlunda ut om YLE hade gett svenskspråkiga regissörer och producenter chansen att producera serien.

Frågan om minoriteter och specifikt språkminoriteter var ett återkommande tema under både casting processen och under mina intervjuer. Enligt Sorvoja har man i Finland alltid haft en tendens att agera lite 'språkpolis' när det gäller tv och film. Till skillnad från verkligheten, blandas språk sällan och skådespelare som syns i tv-rutan eller på filmduken förväntas så gott som alltid antingen tala ren finska eller svenska. Personligen är jag av den åsikten att då vi lever i ett land där det finns språkliga minoriteter, så varför kan man då inte skriva roller som tydligt t. ex är finlandssvenska och som kanske inte talar perfekt finska. Varför förväntar man sig att alla ska tala perfekt finska, då det inte är så i verkligheten?

En öppenhet för språkliga minoriteter inom casting skulle vara en uppfriskande förändring och troligen bidra till ett intressantare och mera verklighetstroget tv- och filmutbud. En realitet som rollsättare till en viss del kan påverka på men där makten i slutändan ligger hos manusförfattare och regissörer.

Det viktigaste jag lärde mig under denna arbetsprocess var att acceptera, och till en viss

mån, komma över faktumet, att man som rollsättare inte har den slutgiltiga makten att själv få välja vem som får roller och vem ej. En rollsättare kan ge sin professionella åsikt men när det väl kommer till kritan är det regissören tillsammans med producenten som har det sista ordet om vem som får rollerna.

Under HOTBS castingen hade Sorvoja och jag ett klart favoritpar som kändes helt rätt för rollerna och som verkligen passade in på den rollbeskrivning vi ursprungligen fått. Efter callbacken var det dock AJ Annila som självständigt gjorde beslutet att välja ett annat par, båda extremt duktiga, men där den äldre Axel både i frågan om ålder, erfarenhet och språkkunskaper skiljde sig åt från det vi från början varit ute efter.

När beslutet väl gjorts, kändes det lite snopet att Sorvojas och mitt favorit par inte valdes, då vi haft en så klar vision om hur karaktärerna kunde ha sett ut.

I efterhand, då vi fått se både bild- och filmmaterial från inspelningarna, och diskuterat valen tillsammans med Sorvoja var vi ändå båda överens om att det i detta fall var regissören som hade en exceptionellt precis vision och öga för vem som fungerade bäst för rollerna. AJ Annila hade en förmåga att förbise vissa "hinder" som att till exempel "den äldre Axel" var rikssvensk, och inte finlandsvensk som vi ursprungligen varit ute efter, men i slutändan visade sig hans valse bidra till en alldeles utmärkt slutprodukt.

Jag var inte förberedd på att regissören skulle fatta besluten så självständigt, och faktumet att valen inte speglade den vision Sorvoja och jag hade var till en början frustrerande, men i slutändan väldigt lärorikt. Det händer t. ex ibland att rollbeskrivningar förändras mitt under en casting process och det är speciellt i dessa fall, viktigt att rollsättaren snabbt lyckas släppa den ursprungliga visionen och styra tankarna mot nya alternativ och möjligheter. Rollsättning är en väldigt "rörlig" process, som kan förändras från en dag till en annan och just därför bör man inte vara allt för bunden till de ursprungliga rollbeskrivningarna utan alltid vara redo för förändringar.

Stressade barn kändes som en ytterlig problematik under casting processen. Jag lade ganska snabbt märke till vilka barn som verkligen ville vara på plats och vilka som kanske var på plats av sina föräldrars vilja. Största delen av barnen var blyga och osäkra så det gällde att ha mycket tålamod med dem. De tre första dagarna vi utförde castingen var extremt utmattande så det krävdes fullständig fokus, positivitet, tålamod och en genomgående lugn inställning.

Vi strävade till att anpassa oss själva och castingmiljön efter varje kandidat provfil-

mades särskilda behov men att vara trevlig, tydlig, och se till att ge konstruktiv kritik efter varje tagning kändes som en återkommande självklarhet. Då en positiv attityd inte räckte till för att motivera de allra yngsta, fick vi ibland använda oss av lite okonventionella metoder som att bjuda på Karneval kex och godis för att få dem att prestera.

Ungdomarnas föräldrar visade sig vara en större utmaning än jag från början förutspått. Alla yngre barn kom i sällskap med en förälder eller målsman och då bad vi, för att inte göra barnen mera nervösa än de redan var, att alla utomstående helst skulle stanna utanför studion. Dock hände det ett par gånger att även om föräldrarna blev tillsagda att vänta utanför, inte kunde låta bli att komma in och se på sina barn, eller t. ex ropa och ge råd från väntrummet, något som var påtagligt stressande och obekvämt och vid ett par tillfällen t.o.m lite förnedrande för barnen.

I dessa situationer var det svårt att säga emot föräldrarna, och jag var helt enkelt tvungen att göra det bästa av situationen genom att vara extra uppmuntrande mot barnen.

Vi hade även ett fall där barnet helt tydligt var ointresserad av att skådespela, men vars förälder var desto mer entusiastiskt. Att barnet övertalats till att göra något som han egentligen inte ville, kändes lite sorgligt, och då såg jag till att agera så snabbt som möjligt för att inte slösa mera tid på ett till synes hopplöst fall.

Att arbeta med barn väckte många tankar kring rollsättning av barn för tv- och filmproduktioner menade för vuxna. Till skillnad från utomlands har vi i Finland en relativt säker och reglerad arbetsmiljö för barn, men det skulle ändå vara intressant att se fortsatt forskning gällande etiska frågor kring rollsättning av barn.

4.1 Slutord

Även om rollsättningsprocessen var tung så var det samtidigt enormt givande och inspirerande att få se så många ungdomars talang och potential som skådespelare. Att ha fått chansen att i förväg intervjua och diskutera casting processen med Sorvoja var till en enorm hjälp i mitt eget arbete och det kändes som jag var väl förberedd och självsäker i min egen roll. Mängden av positiv feedback vi fick från ungdomarna och deras föräldrar efter castingen var överväldigande.

Att ha fått chansen att delta i detta projekt och fördjupa mig i ämnet 'casting' har förstärkt min tro på hur värdefullt det kan vara att använda sig av en professionell rollsättares tjänster. En rollsättare kan bidra med så mycket mera än själva akten att provfilma rollkandidater, allt från att agera bollplank för regissörens tankar och ideér, introducera regissören för nya lovande talanger till att sprida ett positivt budskap om produktionen. Rollsättares insatser må tills vidare gå förbisedda under Oscargalan, men i framtiden hoppas jag se flera rollsättare få ta del av äran för prisbelönda filmer och tv-serier.

KÄLLOR / REFERENCES

Elektroniska källor

90% of Directing is Casting! Here's why you need to Prioritize Your Talent

<http://noamkroll.com/90-of-directing-is-casting-heres-why-you-need-to-prioritize-your-talent/>

Kroll, Noam

Publicerat 26.6 2014

Hämtad 5.5.2016

Muistot – Nadia Pyykkö

<http://www.hs.fi/muistot/a1364355551406>

Laitinen, Jaana

Hämtad: 15.5.2016

Write, Direct, Repeat: Working with a Casting Director

<http://www.scriptmag.com/features/write-direct-repeat-working-casting-director-interview>

Garland, Kim

Publicerad: 5.3 2014

Hämtad 6.6.2016

Oula Kitti on ninjaleikin ammattilainen

<http://www.hs.fi/i ihmiset/a1343617748658>

Saarikoski, Sonja

Publicerad: 31.7. 2012

Hämtad: 8.8.2016

Litteratur

Gillspie, Bonnie. 2003

Casting Q's A Collection of Casting Directors Interviews,

Cricket Feet Publishing s.385.

Ekholm, Mats; Fransson, Anders. 1975

Praktisk intervjuteknik

Almqvist & Wiksell Förlag AB s.61.

Schell, Hester 2010

Casting Revealed

Michael Wiese Productions s. 17, 18., 20.

Bishop, Nancy. 2009

Secrets from the Casting Couch

Methuen Drama, A & C Black Publishers Ltd s. 9.

Muntliga källor

Sorvoja, Minna. 2016. Intervju om rollsättning [muntl.]. 31.5.2016

Sorvoja, Minna. 2016. Intervju om rollsättning [muntl.]. 14.6.2016

Munsterhjelm, Laura 2016 Intervju om rollsättning [muntl.]. 13.6.2016

Övriga källor

Jussigaala

<http://www.jussit.fi>

Hämtad: 7.7.2016

Castbook

<https://www.facebook.com/castbookfinland/> etc

Hämtad: 8.5.2016

BILAGOR / APPENDICES

SYNOPSIS TILL TV SERIEN

The Heroes of the Baltic Sea – hengästyttävä seikkailusarja (lähes) koko perheelle

Marraskuu 1468. Arvokasta kultalastia kuljettava, kolmemastoinen Hanneke Wrome – holkki uhmaa Itämeren tuimaa syyssäätä ja lähtee Tukholmasta kohti sen aikaista Tallinnaa, Rääveliä. Laivassa matkustavat muutaman sadan rahvaan lisäksi Raaseporin Linnanherran vaimo ja 12-vuotias poika, Katarina ja Axel Tott. Vain vähän ennen perille pääsyä purjealus joutuu kahden tulen väliin: perässä kiittää keskiajalla Itämeren rantoja kauhun vallassa pitänyt kaappari Magnus Fleming ja edessäpäin vaanii myrsky. Kapteeni ottaa kurssin kohti myrskyä ja Hanneke Wrome haaksirikkoutuu.

Ainoa eloonjäänyt on 12-vuotias Axel, joka huuhtoutuu Suomen edustalla olevalle saarelle. Tuolta saarelta alkaa Axelin vuosia kestävä pakomatka merirosvojen kynsistä takaisin isänsä luokse Raaseporiin.

The Heroes of The Baltic Sea (työnimi) on YLE:n kehittämä uusi ohjelmaformaatti, joka koostuu tästä tositapahtumiin perustuvasta draamasta sekä vuoteen 2016 sijoituvasta seikkailuosuudesta. Kokonaisuudessaan kyse on siis siitä, että vuonna 2016 viidelle tosielämän teini-ikäiselle annetaan tehtäväksi selvittää, mitä vuonna 1468 tapahtui, mikä oli Raaseporin linnanherran 12-vuotiaan pojan kohtalo ja missä uponneen Hanneke Wromen hylky on.

Sarja ajetaan ulos yhtäaikaaisesti Yle TV2:ssa ja Yle Femillä loppuvuodesta 2016.

YLE:n tuottaman sarjan ohjaa AJ Annila (Jadesoturi, Sauna).

Annonsen vi skickade ut för att hitta ungdomar:

Vi söker 2 svenskspråkiga pojkar till en tv-serie

Vi söker 2 svenskspråkiga pojkar/unga män för att spela huvudrollerna som adelspojken Axel i en ny YLE producerad äventyrsserie som utspelar sig på 1400-talet.

Axel växer upp i serien från att vara 12 år till att bli 17 år.

Vi söker sportiga, modiga och utåttriktade pojkar eller möjligtvis bröder som liknar varandra.

Den yngre pojken kan vara 11-14 år gammal och den äldre 16-20 år gammal. Det är frågan om ett episkt drama, som kräver mycket fysiskt skådespel.

Den äldre pojken kommer t. ex fäkta i kampscener samt rida.

Den yngre pojken måste vara en bra simmare. Replikering sker på svenska.

Inspelningarna sker på hösten 2015 och varar i ungefär 3 veckor/ per pojke.

Ansökningar tas emot fram till den 31.3.2015 och kan skickas till adresserna: minna.sorvoja@filmona.fi med kopia till emmawikstrom@gmail.com

Ansökningen bör innehålla en kort beskrivning på den ansökande, (kontaktuppgifter till målsman ifall den ansökande är under 18 år) hobbies, erfarenhet av att uppträda, längd, ålder och ansikts- samt en helkroppsbild.

Denna annons får gärna spridas! Tack :-)